

Doručení stížnosti státního zástupce obhajobě

Podá-li státní zástupce stížnost proti rozhodnutí soudu o propuštění obviněného z vazby, která má být věcně projednána a je odůvodněna konkrétní argumentací, je třeba obhajobě poskytnout možnost se k ní vyjádřit. V opačném případě dochází k porušení ústavně zaručených práv obviněného podle čl. 8 odst. 1, 2 a 5, čl. 37 odst. 3 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. II.ÚS 2023/21 ze dne 4.10.2021)

Ústavní soud rozhodl ve věci ústavní stížnosti stěžovatele J. S., zastoupeného JUDr. V.K., advokátem se sídlem P., proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. května 2021, č. j. 47 To 227/2021-98, a usnesení Okresního soudu v Olomouci ze dne 22. dubna 2021, č. j. 0 Nt 511/2021-27, tak, že usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 5. 2021, č. j. 47 To 227/2021-98, byla porušena základní práva stěžovatele garantovaná čl. 8 odst. 1, 2 a 5, čl. 37 odst. 3 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 5. 2021, č. j. 47 To 227/2021-98, se proto ruší. Ve zbývajících částech se ústavní stížnost odmítá.

Z odůvodnění:

I. Průběh předchozího řízení a stížnostní námitky

1. Z vyžádaného spisového materiálu Okresního soudu v Olomouci Ústavní soud zjistil, že usnesením Okresního soudu v Olomouci ze dne 22. 4. 2021, č. j. 0 Nt 511/2021-27, byl stěžovatel vzat do vazby z důvodu uvedeného v § 67 písm. b) tr. řádu. Přímo do protokolu si podali stížnost stěžovatel i státní zástupce. Stěžovatel stížnost odůvodnil přípisem ze dne 29. 4. 2021, v němž se snaží zpochybnit důvodnost jeho trestního stíhání a okolnosti, které soud vedly k uložení koluzní vazby. Státní zástupce odůvodnění stížnosti soudu zaslal přípisem ze dne 6. 5. 2021, v němž uvádí zejména argumenty odůvodňující vazbu útěkovou. Upozorňuje na velmi dobrou ekonomickou situaci obchodní společnosti, v níž má stěžovatel majoritní podíl, a časté cesty stěžovatele do zahraničí. K přípisu přikládá výroční zprávu obchodní společnosti stěžovatele a policií pořízený přehled letů stěžovatele z České republiky. Státní zástupce následně odůvodnění stížnosti doplnil dalším přípisem ze dne 14. 5. 2021. V něm upozornil na vývoj vyšetřování (zejména na poznatky získané z domovní prohlídky v kanceláři stěžovatele a nové okolnosti získané z výpovědí poškozených, z nichž dovodil možný dopad stíhaného protiprávního jednání na jejich psychický stav, což by v další fázi mohlo mít vliv na zpřísnění právní kvalifikace skutku). Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 27. 5. 2021, č. j. 47 To 227/2021-98, ke stížnosti státního zástupce usnesení soudu prvního stupně zrušil a nově rozhodl tak, že se stěžovatel bere do vazby z důvodů uvedených v § 67 písm. a) a b) tr. řádu. Stížnost stěžovatele zamítl jako nedůvodnou.

2. Krajský soud stížnosti projednal dne 22. 4. 2021 na neveřejném zasedání. Z odůvodnění jeho usnesení plyne, že při svém posouzení vycházel z obou podaných stížností, které popisuje. Krajský soud se v podstatě ztotožnil s odůvodněním okresního soudu k existenci důvodu vazby podle § 67 písm. b) tr. řádu, tj. k vazbě koluzní, přičemž zkoumal, zda tento důvod vazby stále trvá, protože

dospěl k závěru, že vazební důvod podle § 67 písm. b) tr. řádu je dosud dán. Z odůvodnění usnesení však dále plyne, že krajský soud se ztotožnil se stížnostní argumentací státního zástupce a shledal, že u stěžovatele je dán také vazební důvod podle § 67 písm. a) tr. řádu, tj. důvod vazby útěkové. Tento vazební důvod je dle krajského soudu splněn, neboť je namístě dát za pravdu státnímu zástupci v tom, že se stěžovatel velice často pracovní pohybuje v zahraničí, když je ředitelem obchodní společnosti dosahující téměř miliardového obrátu, tato disponuje pobočkami v deseti zemích a stěžovatel jedenkrát měsíčně podniká zahraniční cesty. Stížnostní soud rovněž v odůvodnění konstatoval, že závěr okresního soudu o možnosti uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody při dolní hranici trestní sazby je přinejmenším předčasné, a to zejména s ohledem na zdravotní stav poškozených, který bude ještě předmětem posouzení.

3. Podle názoru stěžovatele uvedenými usneseními došlo k dotčení jeho ústavně zaručených práv podle čl. 8 odst. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 3, čl. 38 odst. 1 a čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina").

4. Stěžovatel v ústavní stížnosti uvádí, že rozhodnutí o vzetí do vazby považuje za nepřezkoumatelná, neboť nejsou odůvodněna konkrétními skutečnostmi. O stížnosti proti prvostupňovému usnesení o vzetí do vazby podle jeho názoru rozhodoval věcně a místně nepřislušný soud, kterým správně měl být Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci, čímž byl stěžovatel odňat zákonnému soudci. Stěžovateli ani jeho obhájci nebylo doručeno na vědomí a k vyjádření odůvodnění stížnosti státního zástupce, kterou podal proti usnesení soudu prvního stupně o vzetí do vazby. Stěžovatel tak neměl možnost na argumentaci ve stížnosti státního zástupce řádně reagovat a byla tak porušena zásada kontradiktornosti řízení. Při rozhodování o stížnosti krajský soud navíc rozhodoval nesprávně v neveřejném zasedání.

5. Stěžovatel požádal o přednostní projednání.

II. Vyjádření účastníků řízení

6. Krajský soud v Ostravě se se stížnostními námitkami neztotožňuje. Svou argumentaci k jednotlivým důvodům vazby považuje za přiléhavou. O stížnosti rozhodoval k tomu příslušný soud. Pobočka soudu je detašovaným pracovištěm a není samostatnou organizační složkou státu ve smyslu zákona č. [219/2000](#) Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů. Každoročně je zpracován rozvrh práce Krajského soudu v Ostravě, jehož jednotlivá ustanovení se vztahují na celý krajský soud včetně jeho pobočky, není-li výslovně uvedeno, že se vztahují jen na hlavní část (Ostrava), nebo na pobočku (Olomouc). Účastník proto odkazuje na část rozvrhu práce pro rok 2021 ze dne 10. 12. 2020, konkrétně na oddíl pod písmenem F) - odvolací úsek - pracoviště Ostrava, činnost senátu 47 To písm. a) "rozhodování o opravných prostředcích z přípravného řízení z celého kraje". Z uvedeného lze uzavřít, že agendu přípravného řízení projednává pouze Krajský soud v Ostravě. K námitce nedoručení odůvodnění stížnosti státního zástupce, ustanovení § 146 odst. 2 písm. d) tr. řádu stanovuje, že opis stížnosti je namístě doručit osobě, která by mohla být rozhodnutím o stížnosti dotčena, pokud je to potřebné. Z logiky věci se tak nedoručují stížnosti, pokud je zřejmé, že nadřízený orgán stížnost zamítne, aniž by se mohl meritorně zabývat obsahem stížnosti (podle § 148 odst. 1 písm. a) nebo b) tr. řádu). Taková situace dopadne i na blanketní stížnosti. V posuzované věci krajský soud odkazuje na odůvodnění usnesení okresního soudu, které obsahuje i argumentaci státního zástupce vztahující se k důvodům vazby útěkové (které okresní soud neshledal). Shodná argumentace je přitom obsažena i v odůvodnění jeho stížnosti ze dne 14. 5. 2021. Pro stěžovatele tedy nepředstavovala žádné nové skutečnosti. Obhájci přitom bylo známo, že státní zástupce stížnost podal ihned v rámci vazebního zasedání. Obhájce tak měl možnost nahlédnout do trestního spisu u okresního soudu. Především obhájci by měli být aktivní při ochraně zájmů klienta a ne vyžadovat aktivitu od příslušných procesních soudů. Podle názoru krajského soudu "nebylo potřebné" stížnost obhajobě doručovat. Krajský soud nebyl povinen konat vazební

zasedání, neboť každá ze stran již svou argumentaci předložila. Lhůta šesti týdnů podle § 73d odst. 3 písm. b) tr. řádu neuplynula. Krajský soud dodává, že neveřejné zasedání se řádně konalo dne 27. 5. 2021. Do veřejné databáze bylo rozhodnutí zapsáno dne 4. 6. 2021.

7. Okresní soud v Olomouci plně odkázal na odůvodnění jím vydaného usnesení. Dále uvedl, že na 12. 8. 2021 bylo odročeno vazební zasedání, na němž je pod sp. zn. 0 Nt 1503/2021 projednávána žádost stěžovatele o propuštění z vazby. Následně účastník doručil opis usnesení ze dne 12. 8. 2021, uvedené spisové značky, jímž rozhodl o propuštění stěžovatele z vazby na svobodu, když důvody vazby podle § 67 písm. a) tr. řádu i nadále trvají (výrok I.), soud přijal písemný slib stěžovatele podle § 73 odst. 1 písm. b) tr. řádu (výrok II.). Podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. řádu soud rozhodl o nahrazení vazby dohledem probačního úředníka (výrok III.) a podle § 73 odst. 3 tr. řádu soud stěžovateli uložil řadu povinností ve vztahu k Probační a mediační službě (výrok IV.). Podle § 73 odst. 3 tr. řádu soud stěžovateli stanovil povinnost zdržovat se v místě svého obydlí s dále uvedenými podmínkami (výrok V.). Soud dále k plnění daných povinností uložil provádět elektronickou kontrolu prostřednictvím elektronického systému umožňujícího detekci pohybu stěžovatele (výrok VI.). Soud stěžovateli podle § 73 odst. 5 tr. řádu ve spojení s § 73 odst. 1 písm. c) tr. řádu uložil omezení spočívající v zákazu vycestování do zahraničí (výrok VII.) a uložil mu povinnost vydat všechny své platné cestovní doklady (výrok VIII.). Soud podle § 73a odst. 2 písm. a) tr. řádu rozhodl, že přijetí peněžité záruky je přípustné a současně určil její výši v hodnotě 3 000 000 Kč, která byla složena na příslušný účet okresního soudu a tuto záruku soud podle § 73a odst. 1 tr. řádu přijal (výrok IX.). Usnesení neobsahuje písemné odůvodnění, neboť se po jeho vyhlášení státní zástupce i stěžovatel vzdali práva stížnosti a prohlásili, že netrvají na vyhotovení odůvodnění.

8. Krajské státní zastupitelství v Ostravě, pobočka v Olomouci, ve vyjádření uvedlo, že stěžovatel znovu opakuje argumentaci, kterou již uplatnil v předchozím vazebním řízení, v žádosti o přezkoumání postupu policejního orgánu, podnětu k výkonu dohledu a žádosti o propuštění z vazby. Vedlejší účastník ji nepovažuje za důvodnou. Důvody útěkové i koluzní vazby byly v případě stěžovatele splněny. V postupu orgánů činných v trestním řízení nedocházelo k průtahům. Vedlejší účastník se dále vyjadřuje ke svému postupu při posouzení dalších písemností stěžovatele, které mu adresoval po vydání napadeného rozhodnutí krajského soudu. Závěrem navrhuje, aby ústavní stížnost byla jako zjevně neopodstatněná odmítnuta.

9. Vyjádření byla zaslána stěžovateli na vědomí. Ve své replice setrval na své argumentaci přednesené v ústavní stížnosti.

III. Procesní předpoklady pro projednání ústavní stížnosti

10. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž byla vydána napadená rozhodnutí, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je právně zastoupen v souladu s požadavky § 29 až 31 zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu").

11. Ústavní soud dále připomíná, že je vázán petitum ústavní stížnosti, kterým se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví uvedených usnesení okresního a krajského soudu. Postup státního zastupitelství při vyhodnocování dalších podání stěžovatele, které mu adresoval po vydání napadeného usnesení krajského soudu, tak není předmětem této ústavní stížnosti.

12. Ústavní stížnost není přípustná ve vztahu k napadenému usnesení okresního soudu. Pochybení soudu prvního stupně spočívající v nedoručení opisu stížnosti před předložením spisu nadřízenému soudu může napravit i sám nadřízený soud, přičemž Ústavnímu soudu je z vlastní činnosti známo, že se takto běžně v rozhodovací praxi obecných soudů děje. K nápravě (respektive k nevytvoření zásahu

do základních práv) může přitom dojít i jiným způsobem, a to např. nařízením vazebního zasedání stížnostním soudem podle § 74 odst. 1 ve spojení s § 73d odst. 3 tr. řádu. V případě, že k nápravě pochybení soudu prvního stupně nedojde, je vydání usnesení stížnostního soudu (a právě až vydání tohoto usnesení) zásahem do základních práv stěžovatele. Vzhledem k tomu, že důsledky postupu okresního soudu se plně promítají v napadeném usnesení krajského soudu a krajský soud navíc svým usnesením napadené usnesení okresního soudu zrušil, Ústavní soud ústavní stížnost v části brojící proti postupu okresního soudu odmítl jako nepřipustnou.

IV. Právní posouzení věci Ústavním soudem

13. Pro posouzení, zda v daném případě došlo k porušení ústavně zaručených práv stěžovatele, které by bylo důvodem pro vyhovění ústavní stížnosti, si Ústavní soud vyžádal od okresního soudu předmětný spis sp. zn. 0 Nt 511/2021. Po jeho prostudování a po uvážení vznesených námitek dospěl k závěru, že ústavní stížnosti je třeba vyhovět, byť důvodnou shledal pouze jednu z námitek. Návrhu na přednostní projednání Ústavní soud vyhověl fakticky.

14. Stěžovatel v první řadě argumentuje, že odůvodnění stížnosti státního zástupce mu nikdy nebylo doručeno a k námitkám v něm uplatněným se tedy nemohl vyjádřit.

15. Osobní svoboda jednotlivce je chráněna čl. 8 Listiny, který současně stanoví ústavněprávní rámec pro její případné omezení. Nikdo tak nemůže být zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon, což se výslovně dle čl. 8 odst. 5 Listiny uplatňuje také pro vazební řízení. Nadto dané ustanovení Listiny vyžaduje, aby rozhodnutí o vzetí do vazby činil soud, čímž dochází k otevření prostoru pro plné uplatnění procesních práv zaručených hlavou pátou Listiny, jež současně vyplývají z čl. 5 a 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen "Úmluva"), tj. práv spadajících do komplexu práva na spravedlivý proces.

16. Součástí práva na spravedlivý proces je mimo jiné ústavně přikázaná kontradiktornost řízení, tj. právo všech účastníků řízení rovnocenně procesně působit na rozhodující soudní orgán plynoucí z čl. 37 odst. 3 Listiny, přičemž dané ustanovení Listiny je aplikovatelné na všechny druhy soudního řízení včetně řízení trestního [viz např. náleze ze dne 11. 5. 2006 sp. zn. I. ÚS 569/05 (N 100/41 SbNU 293)]. Být je postavení státního zástupce a obviněného zejména v přípravném řízení odlišné od postavení stran civilního sporu, musí při jakémkoli soudním rozhodování v trestním řízení fakticky docházet k naplnění procesní rovnosti těchto účastníků. Jen tak lze vnímat proces jako férový. Stejně je i v trestním (vazebním) řízení nutno důsledně naplňovat právo se vyjádřit, zaručené čl. 38 odst. 2 Listiny, které je dle dřívějšího výkladu Ústavního soudu [viz např. náleze ze dne 14. 10. 2010 sp. zn. I. ÚS 2025/10 (N 210/59 SbNU 69) nebo náleze ze dne 27. 6. 2005 sp. zn. IV. ÚS 269/05 (N 129/37 SbNU 629)] i výkladu Evropského soudu pro lidská práva (viz např. rozsudek ve věci Vokoun proti České republice ze dne 3. 7. 2008 č. 20728/05, § 25) třeba chápat nejen jako možnost vyjádřit se ke všem prováděným důkazům a předložit skutečnosti nutné k obhájení svých nároků, ale také jako právo být seznámen s každým podáním nebo stanoviskem, jejichž účelem je ovlivnit rozhodování soudu, a k těmto mít také možnost se vyjádřit.

17. Evropský soud pro lidská práva obě výše popsaná práva jako součást spravedlivého procesu formuluje a explicitně je rozlišuje např. v rozsudku ve věci Nideröst-Huber proti Švýcarsku ze dne 18. 2. 1997 č. 18990/91. V této věci nedošlo k porušení kontradiktornosti, respektive práva na rovnost zbraní, neboť autorem dokumentu, který nebyl účastníkům komunikován, byl prvostupňový soud, jenž sám nebyl účastníkem řízení, avšak došlo k porušení práva na vyjádření, neboť spravedlivý proces implikuje také právo na to vědět o všech procesních dokumentech a mít možnost se k nim vyjádřit. V opačném případě je dle závěru Evropského soudu pro lidská práva v sázce důvěra účastníka řízení ve fungování justice, která je mj. založena právě na možnosti vyjádřit se ke každému dokumentu, který je součástí spisu.

18. V trestním řízení je pak v případě podání stížnosti proti rozhodnutí soudu realizace těchto práv vykonávána prostřednictvím § 146 odst. 2 písm. d) tr. řádu, který stanoví povinnost soudu prvního stupně doručit opis stížnosti státnímu zástupci a osobě, která by mohla být rozhodnutím o stížnosti přímo dotčena, a to však za zákonného předpokladu "je-li to potřebné". Ústavní soud ani výše naznačená judikatura Evropského soudu pro lidská práva přitom nijak nerozporují, že mohou nastat situace, v nichž opis stížnosti účastníku řízení skutečně potřebné doručovat není. Takové situace se týkají zejména uplatnění stížností, u nichž je zřejmé, že budou zamítnuty z formálních důvodů bez věcného přezkumu [viz § 148 odst. 1 písm. a), písm. b) tr. řádu] a také uplatnění blanketních stížností, kdy soud vychází plně z revizního principu přezkoumání prvostupňového rozhodnutí [viz např. náleze ze dne 15. 11. 2011 sp. zn. I. ÚS 395/11 (N 196/63 SbNU 283)]. Výraz "je-li to potřebné" v § 146 odst. 2 písm. d) tr. řádu je však vždy nutno vykládat restriktivně (srov. např. náleze ze dne 15. 11. 2011 sp. zn. I. ÚS 395/11) a z pohledu účelu a smyslu ochrany základních práv (srov. např. náleze ze dne 14. 10. 2010 sp. zn. I. ÚS 2025/10), tj. v kontextu práva na spravedlivý proces, respektive výše popsaného práva na rovnost účastníků (rovnost zbraní) a práva na vyjádření.

19. Jak je zřejmé, Ústavní soud se výkladem § 146 odst. 2 písm. d) tr. řádu v minulosti již zabýval, a to konkrétně v souvislosti s nezasláním opisu stížnosti ustanoveným obhájcem v případě rozhodování o odměně advokáta. V těchto rozhodnutích [náleze ze dne 14. 10. 2010 sp. zn. I. ÚS 2025/10, náleze ze dne 24. 7. 2013 sp. zn. IV. ÚS 4080/12 (N 130/70 SbNU 207), náleze ze dne 16. 4. 2013 sp. zn. I. ÚS 4081/12 (N 58/69 SbNU 115)] opakovaně dospěl k závěru, že soud prvního stupně je povinen doručit opis stížnosti rozhodnutí potenciálně dotčené osobě, když rozhodnutím stížnostního soudu mohou být významným způsobem dotčena subjektivní práva účastníků řízení a dosavadní vývoj sporu, povaha napadeného rozhodnutí a argumenty uváděné ve stížnosti naznačují, že eventuální vyjádření dalšího účastníka k podané stížnosti může ovlivnit rozhodnutí stížnostního soudu. Přitom nelze než dovést, že při rozhodování o vazbě mohou být významným způsobem dotčena subjektivní práva obviněného, kdy sekundárně se nejedná pouze o ochranu majetkových práv stěžovatele (jako ve výše citovaných případech), ale o ochranu osobní svobody. Potřebnost zaslání opisu stížnosti podle § 146 odst. 2 písm. d) tr. řádu je zde tedy ještě citelnější. U stížnosti podané při jednání soudu, u které má být její odůvodnění doplněno dodatečně, Ústavní soud konstatoval, že se opisem rozumí text tohoto odůvodnění tak, aby byl příslušné straně poskytnut procesní prostor k uplatnění námitek proti konkrétním argumentům podatele stížnosti, které jejím prostřednictvím vznášá (srov. náleze ze dne 28. 8. 2019, sp. zn. III. ÚS 1056/19).

20. V nyní posuzované věci Ústavní soud ze spisového materiálu zjistil, že opis doplnění stížnosti státního zástupce nebyl stěžovateli ani jeho obhájci zaslán ani doručen. Doplnění odůvodnění stížnosti stěžovatele se tak vyjadřuje toliko k důvodům vazby koluzní a nikoli útěkové. Stěžovatel sice mohl vědět, že podáním stížnosti státním zástupcem došlo k otevření prostoru pro to, aby jej krajský soud vzal do vazby také z jiných důvodů podle § 67 tr. řádu, tedy že může významným způsobem dojít ke zhoršení jeho postavení s ohledem na prodloužení doby trvání vazby (§ 72a odst. 3 tr. řádu), nedoručení opisu odůvodnění k seznámení se s jejím obsahem za účelem možného vyjádření k němu, však nelze s ohledem na okolnosti případu akceptovat.

21. V úvahu je třeba vzít předně fakt, že stížnost státního zástupce byla konkrétně odůvodněna (viz bod 25 k blanketním stížnostem) a zejména pak také to, že z odůvodnění samotného napadeného usnesení krajského soudu vyplývá, že krajský soud pro zrušení a nové rozhodnutí o vzetí do koluzní a nově i útěkové vazby v případě stěžovatele vycházel předně z argumentů státního zástupce, které vplynuly z dalšího vývoje vyšetřování po konání vazebního zasedání okresním soudem. Své "další" argumenty přitom státní zástupce dokládá přílohami a odkazy na specifickou část spisu. Z napadeného usnesení a z obsahu spisu tak vyplývá, že stěžovatel neměl možnost brojit proti dalším stížnostním námitkám státního zástupce vztahujícím se k důvodům vazby koluzní a útěkové.

22. Argumentu krajského soudu v tom smyslu, že vzniklá situace je důsledkem pasivity obhájce

stěžovatele, neboť nahlédnutím do spisu mohl obsah odůvodnění ústně podané stížnosti do protokolu zjistit, nemůže Ústavní soud přisvědčit. Předně se jedná o důvody čistě praktické. I velmi aktivní obhájce by totiž stěží mohl odhadnout, ve kterou chvíli je k ochraně práv obviněného nejvhodnější nahlížení do spisu před rozhodnutím stížnostního soudu načasovat. I v tomto případě ostatně státní zástupce odůvodnění stížnosti znovu doplnil o další okolnosti. Stejně tak nelze přisvědčit úvaze, že doručení není potřeba, neboť obsahem argumentace státního zástupce byly okolnosti, o kterých byl stěžovatel z probíhajícího trestního řízení obeznámen. Otázka, zda obviněný údaje, které se státní zástupce rozhodne použít pro odůvodnění stížnosti proti usnesení o vazbě, zná z probíhajícího trestního řízení, není rozhodná pro úvahu soudu o tom, zda je "potřebné" opis odůvodnění stížnosti obviněnému v takovém případě doručovat (ve smyslu § 146 odst. 2 písm. d) tr. řádu). Obviněný, byť je s probíhajícími úkony trestního řízení obeznámen, nemůže předvídat, zda a které poznatky z nich státní zástupce považuje za relevantní i pro vazební řízení a jaké úvahy z nich pro účely odůvodnění svého návrhu či stížnosti uplatní. Povinnost zaslat opis stížnosti, je-li to potřebné, trestní řád zavádí i při vědomí, že stížnostní řízení je ovládáno revizním principem přezkoumání, který předpokládá, "že přezkumný orgán se neomezí jen na námitky vytýkané ve stížnosti, ale aktivně prověří přezkoumávané usnesení i z hlediska vad, které se v něm vyskytují, přestože na ně stěžovatel neupozornil" (Šámal, Pavel a kol.: Trestní řád komentář; 6. vydání, Praha, C. H. Beck, 2008 str. 1113 I. dílu). Zákonodárce přitom zvolil hledisko potřeby nikoli novosti ve stížnosti uplatněných argumentů. Předně trestní soud je povolán k ochraně ústavně zaručeného práva obviněného vyjádřit se ke všem podáním nebo stanoviskům, jejichž účelem je ovlivnit rozhodování soudu, které lze chápat jako integrální součást práva na spravedlivý proces.

23. S ohledem na vše výše uvedené dospěl Ústavní soud k závěru, že v případě podání stížnosti proti usnesení o vzetí do vazby ze strany státního zástupce, která není blanketní, je odůvodněna a není zjevně procesně nepřijatelná, je s ohledem na význam vazebního rozhodování a možnost zhoršení postavení obviněného vždy nutné považovat doručení opisu této stížnosti za "potřebné" dle § 146 odst. 2 písm. d) tr. řádu, neboť neinformování obviněného o obsahu takového procesního úkonu protistrany a neudělení prostoru k vyjádření je porušením zásady kontradiktornosti řízení a práva vyjádřit se dle čl. 37 odst. 3 a čl. 38 odst. 2 Listiny.

24. Ústavní soud dodává, že nepřisvědčil argumentaci obsažené v ústavní stížnosti týkající se toho, že důvody vazby útěkové a koluzní nebyly podloženy konkrétními skutečnostmi. Je namístě připomenout, že každé rozhodování o vazbě je vedeno vždy v rovině pouhé pravděpodobnosti - nikoli jistoty - pokud jde o důsledky, které mohou nastat, nebude-li obviněný stíhán vazebně, i další vývoj řízení (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 11. 2007 sp. zn. I. ÚS 2705/07 a ze dne 23. 2. 2016 sp. zn. IV. ÚS 161/16), přičemž obecné soudy v usneseních v této věci existenci vazebních důvodů logicky a přiléhavě odůvodnily, po přezkoumání spisového materiálu nelze učinit závěr, že by se nestal skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání či by nebyly splněny další podmínky § 67 tr. řádu. Současně se nelze ztotožnit s argumentem stěžovatele, že stížnostní soud nebyl k rozhodování věcně a místně příslušný. Z obsahu rozvrhu práce Krajského soudu v Ostravě, na který odkázal účastník ve svém vyjádření k ústavní stížnosti, jednoznačně vyplývá, že tento soud byl příslušný jako soud stížnostní o opravném prostředku rozhodnout. Právo na zákonného soudce tak bylo plně respektováno.

V. Závěr

25. Z výše uvedených důvodů Ústavní soud shledal ústavní stížnost stěžovatele důvodnou v části, ve které směřovala proti usnesení krajského soudu, a podle § 82 odst. 1, odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu jí v této části vyhověl (výrok I) a usnesení zrušil (výrok II). V části, ve které se stěžovatel domáhal zrušení usnesení okresního soudu, byla ústavní stížnost odmítnuta pro nepřijatelnost (výrok III) podle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu.

26. Ze sdělení Okresního soudu v Olomouci vyplývá, že stěžovatel byl v mezidobí ke své žádosti soudem propuštěn z vazby za současného stanovení podmínek pro jeho pobyt na svobodě. Stěžovatel se vzdal práva stížnosti proti tomuto usnesení. Osobní svoboda stěžovatele již v současnosti není omezena pobytem ve vazbě. Ústavní soud však musel meritorně rozhodnout, neboť pro to byly splněny zákonné předpoklady, jak se vyslovilo plénum Ústavního soudu ve stanovisku ze dne 6. 5. 2008 sp. zn. Pl. ÚS-st.25/08 (ST 25/49 SbNU 673). Příslušný orgán trestního řízení v takových případech vezme rozhodnutí Ústavního soudu pouze na vědomí. V těchto případech, kde chybí bezprostřední a přítomný zásah do základního práva na respektování osobní svobody, je totiž jediným důvodem zrušení rozhodnutí o vazbě, aby i formálně de lege lata (dle § 8 zákona č. [82/1998](#) Sb.) byl umožněn přístup stěžovatele k odškodnění za nezákonné rozhodnutí.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)